

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра економічної теорії

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан економічного факультету
Сержанов В.В.
«01» червня 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Управління ризиками в логістиці

Рівень вищої освіти:	Перший (бакалаврський)
Галузь знань:	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність:	051 Економіка
Освітня програма:	Логістика
Статус дисципліни:	Обов'язкова
Мова навчання:	Українська

Робоча програма навчальної дисципліни «Управління ризиками в логістиці» для здобувачів вищої освіти галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки спеціальності 051 Економіка освітньої програми «Логістика».

Розробник: Кушнір Юрій Борисович, к.е.н., доцент кафедри економічної теорії

Робочу програму розглянуто на затверджено на засіданні кафедри економічної теорії

Протокол № ___ від «_6_» травня 2021 р.

Завідувач кафедри економічної теорії _____ Молнар Олександр Сергійович

Схвалено науково-методичною комісією економічного факультету

Протокол № __ від «__» _____ 2021 р.

Голова науково-методичної комісії _____ Шуліко А.О.

© ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2021 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 6	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин - 180	4-й	5-й
Кількість модулів - 2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 6 самостійної роботи - 6	1-й	1-й
	Лекції:	
	24	8
	Практичні (семінарські):	
	20	4
Вид підсумкового контролю: письмовий	Лабораторні:	
	-	-
Форма підсумкового контролю: іспит	Самостійна робота:	
	46	78

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Управління ризиками в логістиці» є формування у студентів знань та вмінь щодо ризиків, що виникають у логістичному ланцюзі, а також управління ризиками під час прийняття рішень.

Відповідно до освітніх програм, вивчення даної дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

ЗК8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;

ЗК10. Здатність бути критичним і самокритичним;

ЗК11. Здатність приймати обґрунтовані рішення;

СК1. Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях;

СК8. Здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері економічних та соціально-трудових відносин;

СК10. Здатність використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів;

СК12. Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Управління ризиками в логістиці» є наявність системних та ґрунтовних знань із курсів «Економіка підприємства», «Інвестування», «Інвестиційна та інноваційна діяльність», «Мікроекономіка», «Макроекономіка». Вивчення курсу вимагає цілеспрямованої роботи над вивченням літературних джерел, активної роботи на лекціях і практичних заняттях, систематичної самостійної роботи та виконання індивідуальних завдань.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до ОП «Логістика», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Знати та використовувати економічну термінологію, пояснювати базові концепції мікро- та макроекономіки	ПРН 3
Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності	ПРН 6
Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники, які характеризують результативність їх діяльності	ПРН 10
Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати	ПРН 12
Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні	ПРН 15

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті після опанування навчальної дисципліни «Логістичне консультування»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Знати та використовувати економічну термінологію, пояснювати базові концепції мікро- та макроекономіки	ПРН 3
Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності	ПРН 6
Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники, які характеризують результативність їх діяльності	ПРН 10
Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати	ПРН 12
Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні	ПРН 15

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: перевірка рівня засвоєння теоретичного матеріалу дисципліни (теоретичний компонент оцінки, який складається з сумарних результатів проведених викладачем опитувань студентів і тестування) та індивідуальної (самостійної) роботи студента (практичний компонент – реферат, стаття, есе тощо).

Форма модульного контролю: модульні контрольні роботи.

Форма підсумкового семестрового контролю: іспит.

Студенти вивчають дану дисципліну протягом семестру за 2 змістових модулів. В кінці кожного змістового модулю виконується модульна контрольна робота.

Поточне та підсумкове оцінювання знань студентів здійснюється за 100-бальною системою за модуль – по 50 балів за модульну контрольну роботу та 50 балів виставляє викладач на підставі результатів перевірки рівня засвоєння теоретичного матеріалу дисципліни (теоретичний компонент оцінки, який складається з сумарних результатів проведених викладачем опитувань студентів і тестування) та індивідуальної (самостійної) роботи студента (практичний компонент – реферат, доповідь, стаття, есе тощо).

Критерії оцінювання знань та підсумкового контролю

Оцінка знань, умінь та практичних навичок студента з навчальної дисципліни здійснюється за 100-бальною системою.

Оцінювання знань студентів здійснюється на основі результатів:

- Поточного контролю знань;
- Підсумкового контролю знань (залік/іспит).

Поточний контроль знань студентів здійснюється за 2 складовими:

- Контроль систематичності та активності роботи студента протягом семестру;
- Контроль за виконанням модульних завдань.

При контролі систематичності та активності роботи студента оцінці підлягають:

- Відвідування семінарських занять;
- Активність на семінарських заняттях;
- Рівень засвоєння знань програмного матеріалу;
- Підготовка і презентація рефератів, наукових доповідей, участь в олімпіадах тощо.

Максимальна оцінка контролю систематичності та активності роботи студента становить 10 балів.

Порядок оцінювання:

10 балів – відвідано не менше 90% семінарських (практичних) занять та отримано оцінки «добре», «відмінно»;

7 балів – відвідано не менше 75% семінарських (практичних) занять та отримано оцінки «добре», «відмінно»;

5 балів – відвідано не менше 60% семінарських (практичних) занять та отримано оцінки «добре», «відмінно»;

3 балів – відвідано не менше 50% семінарських (практичних) занять та отримано оцінки «добре», «відмінно».

Систематичність та активність роботи всіх інших студентів оцінюється в «0» балів.

Оцінювання індивідуальної (самостійної) роботи здійснюється в межах 20 балів:

- 10 балів – за підготовку рефератів, проектних та творчих робіт, а саме:
 - За підготовку рефератів – до 3 балів за 1 роботу;
 - Проектних робіт – до 3 балів за 1 роботу;
 - Творчих робіт – до 3 балів за 1 роботу;
- 10 балів – за участь у наукових конференціях, підготовку науково-дослідних статей та їх озвучення, опрацювання наукових статей та першоджерел, участь в олімпіадах та конкурсах, а саме:
 - За участь у наукових конференціях – до 3 балів за 1 роботу;
 - Підготовка науково-дослідних статей та їх озвучення – до 2 балів за 1 роботу;
 - Опрацювання наукових статей та першоджерел – до 2 балів за 1 роботу;
 - Участь в олімпіадах та конкурсах – до 3 балів за 1 роботу.

Модульний контроль

Протягом семестру студенти виконують 2 модульні завдання, які оцінюються в діапазоні від 0 до 50 балів. Модульне завдання виконується у вигляді письмової контрольної роботи і включає 2 теоретичні питання. В разі невиконання завдань поточного контролю з об'єктивних причин студент має право за дозволом декана скласти їх протягом 2 тижнів після виникнення заборгованості.

Підсумкова оцінка з дисципліни

Контроль успішності студента здійснюється з використанням методів і засобів, що визначаються університетом. Академічні успіхи студента визначаються за допомогою системи оцінювання, що використовується в УжНУ, реєструється прийнятим в університеті чином з обов'язковим переведенням оцінок до національної шкали та шкали ECTS.

За результатами підсумкової атестації зі змістового модуля (дисципліни) результати оцінювання перераховуються в шкалу оцінювання ECTS та національну шкалу.

Студент, який в результаті поточного оцінювання отримав 60 балів, і отриманий бал його влаштовує, має право не складати іспит з дисципліни. У такому випадку в заліково-екзаменаційну відомість заноситься загальна підсумкова оцінка. Якщо студент хоче покращити підсумкову оцінку, він має складати іспит.

Студент, який в результаті підсумкового оцінювання отримав менше 60 балів, зобов'язаний складати іспит з дисципліни. У разі, коли відповіді студента під час заліку оцінені менш ніж у 60 балів, виставляється незадовільна оцінка.

Оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється за шкалою, наведеною в таблиці.

Шкала оцінювання навчальних досягнень

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	Для заліку
90-100	A	Відмінно	Зараховано
82-89	B	Добре	
74-81	C	Задовільно	
64-73	D		
60-63	E		
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	Не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти за модуль

Поточне оцінювання та самостійна робота													Модульні контрольні роботи	Сума
Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7								
8	7	7	7	7	7	7							50	100

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Сутність та системні характеристики ризику в логістичних ланцюгах

- 1.1. Поняття ризику. Функції ризику.
- 1.2. Причини і фактори виникнення ризиків.
- 1.3. Класифікація ризиків.
- 1.4. Основні види підприємницьких ризиків.
 - 1.4.1. Ризики підприємства.
 - 1.4.2. Транспортні ризики.
- 1.5. Ідентифікація ризиків в логістичних ланцюгах.

Тема 2. Аналіз і оцінка ризиків

- 2.1. Принципи та послідовність проведення аналізу ризиків.
- 2.2. Методи аналізу ризиків.
 - 2.2.1. Загальна характеристика методів оцінки ризиків.
 - 2.2.2. Статистичний метод оцінки ризиків.
 - 2.2.3. Метод аналізу доцільності витрат.
 - 2.2.4. Метод експертних оцінок.
 - 2.2.5. Аналітичний метод оцінки ризиків.
 - 2.2.6. Метод використання аналогів.
 - 2.2.7. Метод аналізу ризику за допомогою дерева рішень.
 - 2.2.8. Комплексна оцінка ризиків.

Тема 3. Управління ризиками

- 3.1. Поняття ризик-менеджменту.
- 3.2. Методи управління ризиками.
 - 3.2.1. Контроль ризиків.
 - 3.2.2. Фінансування ризику.
- 3.3. Особливості управління ризиками підприємства.
- 3.4. Ризик та психологічна теорія рішень.
- 3.5. Особливості управління логістичними ризиками.

Тема 4. Страхування ризиків

- 4.1. Сутність і функції страхування.
- 4.2. Основні поняття у страховій справі.
- 4.3. Форми страхування.
- 4.4. Класифікація страхування.
- 4.5. Розвиток ринку страхових послуг.
- 4.6. Особливості страхування в логістичних системах.
- 4.7. Страхування в логістичних системах.

Тема 5. Страхування вантажів

- 5.1. Економічна суть і необхідність страхування вантажів.
- 5.2. Особливості страхування вантажів у міжнародних перевезеннях.
- 5.3. Умови страхування вантажів.

Тема 6. Страхування відповідальності перевізника

- 6.1. Страхування відповідальності перевізника вантажів.
 - 6.1.1. Зміст і завдання відповідальності перевізника.
 - 6.1.2. Страхування відповідальності автоперевізника за вантаж.
 - 6.1.3. Страхування відповідальності залізниць.
 - 6.1.4. Страхування відповідальності за вантаж морського та авіаційного перевізника.
 - 6.1.5. Обов'язкове страхування відповідальності суб'єктів перевезення небезпечних вантажів.
- 6.2. Страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів.
- 6.3. Медичне страхування.

Тема 7. Хеджування ризиків

- 7.1. Суть і основні характеристики хеджування.
- 7.2. Види хеджування.
- 7.3. Здійснення хеджевих операцій з урахуванням реальних ситуацій на ринках.
 - 7.3.1. Хеджування продажем.
 - 7.3.2. Хеджування купівлею.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Тема	Кількість годин					
	Денна форма навчання					
	Усього	У тому числі				
		лекції	Практичні (семінарські)	Лабораторні	Індивідуальна робота	Самостійна робота
Модуль 1						
Тема 1. Сутність та системні характеристики ризику в логістичних ланцюгах	13	3	3			7
Тема 2. Аналіз і оцінка ризиків	13	3	3			7
Тема 3. Управління ризиками	13	3	3			7
Тема 4. Страхування ризиків	13	3	3			7
Модульна контрольна	2	2				
Разом по модулю 1	54	14	12			28
Модуль 2						
Тема 5. Страхування вантажів	12	3	3			6
Тема 6. Страхування відповідальності перевізника	12	3	3			6
Тема 7. Хеджування ризиків	10	2	2			6
Модульна контрольна робота	2	2				
Разом по модулю 2	36	10	8			18
РАЗОМ:	90	24	20			46

6.2.1. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Заочна форма навчання					
	Усього	У тому числі				
		лекції	Практичні (семінарські)	Лабораторні	Індивідуальна робота	Самостійна робота
Тема 1. Сутність та системні характеристики ризику в логістичних ланцюгах	14	2				12
Тема 2. Аналіз і оцінка ризиків	13	2				11
Тема 3. Управління ризиками	13	2				11
Тема 4. Страхування ризиків	13	2				11
Тема 5. Страхування вантажів	13		2			11
Тема 6. Страхування відповідальності перевізника	13		2			11
Тема 7. Хеджування ризиків	11					11
Разом	90	8	4			78

6.3. Теми практичних занять

№	Назва теми	Кількість годин	
		Денна	заочна
1	Тема 1. Сутність та системні характеристики ризику в логістичних ланцюгах	3	
2	Тема 2. Аналіз і оцінка ризиків	3	
3	Тема 3. Управління ризиками	3	
4	Тема 4. Страхування ризиків	3	
5	Тема 5. Страхування вантажів	3	2
6	Тема 6. Страхування відповідальності перевізника	3	2
7	Тема 7. Хеджування ризиків	2	
	РАЗОМ	20	4

6.4. Самостійна робота

№	Назва теми	Кількість годин	
		Денна	Заочна
1	Тема 1. Сутність та системні характеристики ризику в логістичних ланцюгах	7	12
2	Тема 2. Аналіз і оцінка ризиків	7	11
3	Тема 3. Управління ризиками	7	11
4	Тема 4. Страхування ризиків	7	11
5	Тема 5. Страхування вантажів	6	11
6	Тема 6. Страхування відповідальності перевізника	6	11
7	Тема 7. Хеджування ризиків	6	11
	Разом:	46	78

7. Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Мамчин М.М., Мних О.Б., Паробецька І.М. Управління ризиками в логістиці. Конспект лекцій // <https://studfile.net/preview/5199105/>.
2. Гончаров В.М., Ларіна Р.Р., Балусьва О.В., Овечкіна О.А., Моргачов І.В. Управління ризиками в логістиці. Навчальний посібник для ВНЗ (рек. МОН України). Видавництво «Магнолія 2006». – 2012. – 254 с.

Допоміжна література

1. Останкова Л. Аналіз, управління та моделювання економічними ризиками. Центр навчальної літератури, 2011. – 256 с.